

بیدەنگی شەقامی کوردی

عومەر جەلال - چەمچەمال

Omargalal2004@yahoo.com

پاش ئەو ھەموو دانیشتنەکانی دادگا ھەر ئە تیکچوون و شیواندنی ھۆلی دادگا تادەگاتە ووتارە سیاسییەکانی دیکتاتور ئە نە نجامدا بەرواری (11/5) بیریاری ئە سیدارەدانی دیکتاتور سەدە درا، ھەرچەندە بیریاریکی ھیندە چاوەروان نەکراو بوو بۆ دۆزیکێ ئاوا سادە ھەموو تاوانەکانی دیکتاتور کەم بکریتەووە بۆئەم سزایە بۆ دۆزی (دوجەیل) کە یەکسانە بە سوکایەتی و فەرامۆشکردن و دیسانەووە سزای قوربانیانی ئە نفال و ھە ئە بچەو...

بۆ شەقامی کوردی ئە ناست روداویکی ئاواچاوەروان نەکراو دا ھە ئویستی خۆی وەر نەگرت؟ ئایا بۆ شەقامی کوردی ئە سەر بچوک تەرین پێداویستی تە نانەت زۆر سات بۆ لیتزیک بە نزین خۆپیشاندان و تیکچەرژان و گەورەکردن و رەنگردنی کیشەکان دەکریت، ئە کاتییدا کە سوکایەتی بە دایک و خوشک و منداڵ و کەس و کاری ئە نفال و قوربانییەکان دەکریت، گەورەترین بیدەنگی ئە شەقامی کوردی دا بە دیدەکریت، نەبێنرا ئە ھیچ شارو شاروچکە یەک تە نانەت خۆپیشاندانیکی ھێمنانە بکریت دژ بەو دادگایە کە بوو ھۆی لاوازکردنی ئە نفال وەک جینۆساید و بە جیھان ناساندنی، کە من پێم وایە و بە برۆی زۆر ئە نووسەران و رۆشنبیران ئە مە دەستیووردانی سیاسەتی ئە مریکای ئە پشتموویە، بۆ ئەو ئە سزادانی دیکتاتور بە ئە نفال و ھە ئە بچەدا دەستیووردانی ئە مریکا بە دوور بگریت، بیان بە مانە یەکی دی وویستی ئە مریکا ئەو یە کە مەتر قسە ئە ئەو دۆزانە بکریت کە ئە سەری دەکەوێت، وە ئی ئە مریکا وەک ھیزیک ئە دە یە حەفتا و ھەشتاکانی سە دە ی رابردوودا یارمەتی تەواوی ھیزەکانی عێراقی داو دژ بە ئێران و ئە ناو بردنی کورد، مەرجی ئە مریکا ئە دادگایە کە دا شاردنەووە ئەو ھە ئە گەورانە بوو کە کاتی خۆی کردوونی. ھەرچەندە ھە نوو کە ئەو برۆایە ئە دەست داو کە گە ئی عێراق برۆای پێ ی بکات بە تاییەت میلیتەتی کورد، ئە چاوەرانی دەوڵەتیکی فیدرال و سەربە خۆ، بە ھەر حال بێرۆکە ی سیاسەتی ئە مریکا و دەستیووردانی ئە رۆژھەتاتی نیوہراستدا، رۆوداوی نوێی بە داو دا دیت، ھەر وەک چۆن ئە سەرەتاو بە شکستیکی گەورەووە رۆوی ئە رۆوداوەکان کرد و پێشگیری ئە وشکستە کەورە یە ئە دە کرد ئە داگیرکردنی عێراقدا.

میلیتەتی کورد زۆر بە خۆشباوەر پێوە برۆای رەھای بە ئە مریکا ھە یە ئە ناوچە کە داو ھەر وەھا دە بییت ناگاداری و ھۆشدارێ تەواو لای شەقامی کوردی درووست بییت بە تاییەتی سە رانی کورد کە ھە موو مۆرائی سیاسە تانە و چارە نووسی کوردیان داو تە دە ست ئە مریکا، بە بی ئەو ی ترسی ئەو بیان ھە بییت، ئایا گەرنی چێ نائۆزی و ناتەواوی و کوشتن و برینی ناوچە رگە ی عێراق بە تاییەتی ناگواستریتەووە بۆ ناو ھەر ئیمی کوردستان؟ ئایا شەقامی کوردی بۆ ھیچ ھە ئویستیک وەر ناگرن بە ران بەر بەو ئیشکردنەکانی عەر بە شۆفینی و وولاتی تورکیا بۆ سڕینەووە ی شوناسی کورد بوونی کە رکوک. کە ئە مە رن گە یە کێک بییت ئە فاکتەرە گەورەکانی شکستی سیاسەتی کوردی، دە با یە شە قامی کوردی چ دی بیدەنگ نە بییت و سیاسەتی کوردی ھۆشدار کاتەووە ئەو بیناگاییە و سازشکردنە ئە کە رکوکدا بە تەواوی ئە یاد نە چیتەووە، ئە کاتییدا بەر ئەرووخانی رژیمی بە عسیزم ئەو ئاکتیف بوونە ی شە قامی کوردی و سە رانی کورد ئە ناستیکی زۆر بە ھیزدا بوون، زۆر ئە فسووس پاش چوونە بە غدا و وەرگرتنی پۆستی پلە باش کە ئە توانای سیاسی کوردی دا ھە بوو بۆ باشت کردنی دۆخی کە رکوک، کە چی ئە ناستی ئەو دە دا نە بوو کە

بەر لەرووخانی بە عس خەونی پێو دەبینرا، جگە ئەوەی کە پاشماوەی رڤ و ئەو شگستانەى کە لە شەرى ناوخۆدا مابوونەووە کەرکوکیان کردە سینتەرى خۆیان، ئەوئەندەى پارتە کوردیەکان ئەم سى سائى پاش نەمانى بە عس لە کەرکوک دا بوون هیئەى لەهەوتى شەرە پەرۆ حیزب حیزبێنە دا بوون نیو هیئە نیشیان بۆ ئاسای کردنەوێ دۆخى کەرکوک نەکردوو، رەنگە دەرە نجامەکانى کارەتیرۆریستیهکان و زۆر بوونى رێژەى عەرەب باشتىرین گەواهیەرى ئەم رووداوانە بن.

ئەو بێدەنگیەى ئەمرۆ لە شەقامى کوردی دا دەبینریت ئەگەرى زۆرە کاردانەوێ نیگە تیغى هەبیت لەروانگەى هەستى نەتەوایه تی و دۆخى سیاسى ئەمرۆ، ئەوئەندەى تاکی کوردی ئەمرۆ نیش لە سەر بچووک کردنەوێ کیشەکان دەکات لە رابردوودا نەیدەکرد، دوو هۆکار زۆر گرنگە ئەمرۆ شەقامى کوردی لى بێدەنگ نەبیت هەرۆک چۆن بۆ گەندەلى و کەمى کارەبا ئاو و پێداویستیه سەرەکیەکان خۆپشانان دان دەکرا ئەو گرنگتر ئەوێه ئەمرۆ شەقامى کوردی چى دى لە ئاست رووداوەکان بێدەنگى هە ئەبژیریت هەرۆک چۆن لە بریاری سزای دیکاتوردا رووی دا، ئەمە ناکاتە ئەوێ شەقامى کوردی هیچ رۆئیکى نەبوو ئە ئاست رووداوەکان دا بە لام بە پێى پێویست نیش لە سەر کارەساتە گەرەکان نەکراو، کە دەبوا یە کەدەنگى شەقامى کوردی زۆر ئەو بە هیژتربوایە کە ئەمرۆ لە ئاستیکى سست و لاوازدا دەبینریت.